

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВСП «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія *економічних дисциплін*

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Фінанси банківська справа та страхування
(назва освітньо-професійна програма)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 072 Фінанси банківська справа страхування та фондовий ринок
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

відділення економічне
(назва відділення)

Робоча програма з МЕНЕДЖМЕНТУ розроблена на основі Освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», затвердженої Вченою радою НУБіП України, протокол № 11 від 24 квітня 2024 року

Розробники: *Мартінова Ірина Миколаївна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач - методист*

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії *економічних дисциплін*

Протокол від 29 серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії економічних дисциплін

« 29 » серпня 2025 року Віктор ПОЗНАХОВСЬКИЙ

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

«29» серпня 2025 року

Голова

Людмила БАЛДИЧ

1
Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування та фондовий ринок
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	за вибором здобувача освіти
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма контролю	залік
Показники навчальної дисципліни для денної форм навчання	
Форма навчання	денна
Рік підготовки	2024-2025
Семестр	6
Аудиторні години:	30
лекційні	20
практичні	10
Самостійна робота	60
Кількість тижневих годин для денної форми навчання	3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Затвердження сталого економічного розвитку України на засадах ринкових відносин неможливе без створення сучасної системи менеджменту, підготовки фахівців, які здатні реалізувати переваги сучасних підходів у менеджменті.

Сучасний менеджмент – особлива сфера знань і професійної підготовки підприємців, керівників та спеціалістів різних галузей діяльності. Без глибокого та систематизованого оволодіння менеджментом неможливо ефективно управляти підприємствами, організаціями та об'єднаннями.

Метою навчальної дисципліни є формування комплексу теоретичних знань і практичних навичок у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями всіх форм власності в умовах ринкових відносин.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є управлінські та міжособові відносини, які складаються в процесі виконання певних функцій з метою оптимізації функціонування господарюючих суб'єктів і створення умов, за яких найбільш ймовірно і з мінімальним ризиком реалізуються стратегічні й тактичні цілі.

Основними завданнями навчальної дисципліни є вивчення основних категорій науки управління як системи наукових підходів до керівництва організаціями або їх підрозділами з урахуванням факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, функцій управління і процесів розробки та прийняття управлінських рішень, методів використання базових інструментів управління організаціями.

Після вивчення дисципліни «Менеджмент» у здобувачів освіти формуються такі компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у

розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з

Фахові:

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування, та фондового ринку.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК12. Здатність використовувати новітні іструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програмні результати навчання:

РН 2. Володіти державними та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 4. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 5. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 6. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

Змістовий модуль 1. СУТЬ І ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Вступ. Сутність менеджменту та історія його розвитку

Сутність категорій “управління” та “менеджмент”. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці. Рівні управління, групи менеджерів. Сфери менеджменту.

Історія розвитку управлінської думки у світі. Передумови виникнення науки управління. Розвиток управлінської думки в Україні.

Сучасні напрямки розвитку науки управління. Гуманізація управління. Феномен організаційної культури. Інтернаціоналізація та глобалізація менеджменту.

Тема 2. Організація в системі менеджменту

Поняття організації. Підприємство як організаційно-господарська одиниця. Класифікація, правовий статус і характеристика діяльності підприємств.

Внутрішнє середовище організації: цілі, структура, завдання, технологія і персонал.

Зовнішнє середовище організації. Мікросередовище менеджменту та його складові (середовище прямого впливу на підприємство) – постачальники, посередники, споживачі, конкуренти, закони й установи державного регулювання.

Основні чинники і фактори, які визначають макросередовище організації (середовище непрямого (опосередкованого) впливу) – стан економіки, науково-технічний прогрес, соціально-культурні та політичні фактори, міжнародні події та оточення.

Тема 3. Функції менеджменту.

Визначення функцій менеджменту. Поняття “функція” та ознаки її класифікації. Управлінські функції. Класифікація та загальна характеристика основних функцій менеджменту.

Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність, завдання і принципи планування як функції управління. Класифікація планів. Етапи та методи планування.

Стратегічне планування. Поняття стратегії, етапи стратегічного планування. SWOT-аналіз середовища організації. Вибір і формування стратегії. Планування реалізації стратегії. Тактика, політика, процедури, правила.

Поняття бізнес-плану. Загальна характеристика бізнес-планування та його функції. Основні розділи бізнес-плану. Послідовність розробки бізнес-плану.

Тема 5. Організація взаємодії як функція менеджменту

Зміст організаційної функції в менеджменті. Делегування, відповідальність і повноваження. Типи повноважень: лінійні та апаратні.

Поняття організаційної структури управління виробництвом і фактори, що її визначають. Ланка управління, рівень управління. Основні елементи організаційної структури управління. Вимоги до організаційної структури і фактори, які впливають на побудову організаційних структур.

Практичне заняття

Вивчення переваг і недоліків різних організаційних структур управління виробництвом.

Тема 6. Мотивація як функція менеджменту

Механізм дії мотивації до праці через поведінку. Потреби, винагороди, закон результату. Мотивація та компенсація.

Змістові теорії мотивації. Ієрархія потреб А. Маслоу. Теорія ЖВЗ Алдерфера. Теорія трьох потреб Девіда Мак Клееланда. Двофакторна теорія Фредеріка Герцберга.

Процесуальні теорії мотивації. Теорія сподівання В. Врума. Теорія справедливості С. Адамса. Об'єднана модель мотивації Портера-Лоулера. Формування мотиваційного механізму управління поведінкою працівників

Практичне заняття

Аналіз різних ситуацій та застосування теорій мотивації.

Тема 7. Контроль як функція менеджменту

Сутність і зміст контролю. Мета, завдання, об'єкт, предмет, суб'єкти та типи контролю. Види контролю: попередній, поточний, кінцевий. Процес контролю, його етапи. Розробка стандартів і критеріїв, співставлення з ними реальних результатів. Поведінкові аспекти контролю. Характеристики ефективного контролю: стратегічна спрямованість, орієнтація на результат, відповідність справі, своєчасність, гнучкість, простота, економічність.

Практичне заняття

Застосування різновидів контролю на підприємстві відповідно виробничих до ситуацій.

Змістовий модуль 2.

КЕРІВНИЦТВО В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 8. Методи менеджменту

Сутність і класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану.

Адміністративно-правові методи менеджменту. Економічні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів і функцій менеджменту.

Тема 9. Інформація та комунікації в системі менеджменту

Інформація, її види та роль у менеджменті. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являють до інформації.

Поняття і роль комунікацій. Різновиди “внутрішніх” і “зовнішніх” комунікацій. Найважливіші теорії комунікації. Ефективна комунікація та її чотири стадії. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Шляхи вдосконалення організаційних комунікацій.

Організація проведення зборів і нарад. Організація проведення ділових бесід. Організація телефонних розмов. Структура телефонних розмов. Організація проведення комерційних переговорів. Методи ведення переговорів.

Тема 10. Управлінські рішення

Сутність і види управлінських рішень, управлінське рішення як форма реалізації управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень, програмовані та непрограмовані рішення. Основні підходи до прийняття рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Процес та умови прийняття управлінських рішень. Право прийняття управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Моделі та методи прийняття управлінських рішень. Організація і контроль виконання рішень.

Розробка та ухвалення управлінських рішень у ситуаціях визначеного ризику та невизначеності.

Тема 11. Психологічні аспекти менеджменту

Особистісні якості керівника як передумова ефективного менеджменту персоналу. Соціально-психологічні фактори трудової поведінки персоналу. Комунікації в управлінні персоналом. Соціально-психологічний клімат та його вплив на ефективність діяльності організації

Тема 12. Управління колективами працівників

Групи та їх класифікація. Відмінності формальних і неформальних груп. Причини виникнення груп. Управління формальними групами. Особливості управління неформальними групами.

Тема 13. Управління конфліктами, переминами та стресами

Природа конфлікту, його складові та види конфліктів. Конфліктна ситуація – першоджерело конфлікту. Чотири основні типи конфлікту за змістом: внутрішньоособистісний, міжособистісний, між особистістю та групою і міжгруповий.

Причини конфліктів: розподіл ресурсів, різниця в цілях, взаємо-залежність у досягненні результату, різниця в досвіді та манері поведінки.

Управління конфліктними ситуаціями. Структурні методи вирішення конфліктних ситуацій. Міжособистісні стилі вирішення конфлікту. Стратегія вирішення.

Стреси, фактори, що їх викликають, та шляхи їх уникнення.
Методи нейтралізації стресів.

Тема 14. Соціальна відповідальність і етика в менеджменті

Соціальна відповідальність. Роль бізнесу в суспільстві. Прибуток та ефективність. Пряма соціальна дія. Юридична відповідальність у порівнянні з соціальною відповідальністю. Аргументи “за” і “проти” соціальної відповідальності.

Етика і сучасне управління. Призначення етики як науки. Економічна етика – верховенство людини над матеріальними потоками в процесі виробництва. Службова, професіональна та нормативна етика. Етичний кодекс як сукупність етичних норм.

Основні характеристики ділового етикету. Основні поради правильного спілкування з партнерами. Підвищення показників етичності поведінки.

Тема 15. Керівництво в організації

Природа та визначення керівництва і лідерства. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Форми впливу та влади: сила примусу, сила винагороди, влада спеціаліста, еталонна влада, законна, сила взаємодії з підлеглими, інформаційна влада.

Типи лідерства в менеджменті: автократичний, демократичний, ліберальний.

Управлінська сітка Блейка-Мутона. Формування ефективного стилю лідерства. Діловитість лідера – важлива характеристика менеджера.

Практичне заняття

Аналіз форм влади та стилів керівництва управлінських працівників у різних виробничих ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	с	с. р.		л	п	с	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. СУТЬ І ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ										
Тема 1. Вступ. Сутність менеджменту та історія його розвитку	4	2	–	–	2	–	–	–	–	–
Тема 2. Організація в системі менеджменту	4	2	–	–	2	–	–	–	–	–
Тема 3. Функції менеджменту	4	–	–	–	4	–	–	–	–	–
Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту	8	2	–	–	6	–	–	–	–	–
Тема 5. Організація взаємодії як функція менеджменту	6	2	2	–	2	–	–	–	–	–
Тема 6. Мотивація як функція менеджменту	6	2	2	–	2	–	–	–	–	–
Тема 7. Контроль як функція менеджменту	6	–	2	–	4	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 1	38	10	6	–	22	–	–	–	–	–
Змістовий модуль 2. КЕРІВНИЦТВО В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ										
Тема 8. Методи менеджменту	6	2	–	–	4	–	–	–	–	–
Тема 9. Інформація та комунікації в системі менеджменту	8	–	–	–	8	–	–	–	–	–
Тема 10. Управлінські рішення	8	2	2	–	4	–	–	–	–	–
Тема 11. Психологічні аспекти менеджменту	4	2	–	–	2	–	–	–	–	–
Тема 12. Управління колективами працівників	6	2	–	–	4	–	–	–	–	–
Тема 13. Управління конфліктами, перемінами та стресами	8	–	–	–	8	–	–	–	–	–
Тема 14. Соціальна відповідальність і етика в менеджменті	6	–	–	–	6	–	–	–	–	–
Тема 15. Керівництво в організації	6	2	2	–	2	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 2	52	10	4	–	38	–	–	–	–	–
Усього годин	90	20	10	–	60	–	–	–	–	–

5. Теми лекційних, практичних, семінарських занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	Кількість годин
			Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ	38
1.			Вступ. Сутність менеджменту та історія його розвитку	4
	1	лекція 1	Сутність категорій “управління” та “менеджмент”. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці. Рівні управління, групи менеджерів. Сфери менеджменту. Історія розвитку управлінської думки у світі. Передумови виникнення науки управління.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Розвиток управлінської думки в Україні. Сучасні напрями розвитку науки управління. Гуманізація управління. Феномен організаційної культури. Інтернаціоналізація та глобалізація менеджменту.</i>	2
2.			Організація в системі менеджменту	4
	2	лекція 2	Поняття організації. Підприємство як організаційно-господарська одиниця. Класифікація, правовий статус і характеристика діяльності підприємств. Внутрішнє середовище організації: цілі, структура, завдання, технологія і персонал. Зовнішнє середовище організації.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Мікросередовище менеджменту та його складові (середовище прямого впливу на підприємство) – постачальники, посередники, споживачі, конкуренти, закони й установи державного регулювання. Основні чинники і фактори, які визначають макросередовище організації (середовище непрямого (опосередкованого) впливу) – стан економіки, науково-технічний прогрес, соціально-культурні та політичні фактори, міжнародні події та оточення.</i>	2
3.			Функції менеджменту	4
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Визначення функцій менеджменту. Поняття “функція” та ознаки її класифікації. Управлінські функції. Класифікація та загальна характеристика основних функцій менеджменту.</i>	4
4.			Планування як функція менеджменту	8
	3	лекція 3	Планування як загальна функція менеджменту. Сутність, завдання і принципи планування як функції управління. Класифікація планів. Етапи та методи планування. Стратегічне планування. Поняття стратегії, етапи стратегічного планування.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>SWOT-аналіз середовища організації. Вибір і формування стратегії. Планування реалізації стратегії. Тактика, політика, процедури, правила.</i>	6

			<i>Поняття бізнес-плану. Загальна характеристика бізнес-планування та його функції. Основні розділи бізнес-плану. Послідовність розробки бізнес-плану.</i>	
5.			Організація взаємодії як функція менеджменту	6
	4	лекція 4	Зміст організаційної функції в менеджменті. Делегування, відповідальність і повноваження. Типи повноважень: лінійні та апаратні. Поняття організаційної структури управління виробництвом і фактори, що її визначають.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Ланка управління, рівень управління. Основні елементи організаційної структури управління. Вимоги до організаційної структури і фактори, які впливають на побудову організаційних структур.</i>	2
	5	практичне заняття 1	Практична робота №1. Вивчення переваг і недоліків різних організаційних структур управління виробництвом.	2
6.			Мотивація як функція менеджменту	6
	6	лекція 5	Механізм дії мотивації до праці через поведінку. Потреби, винагороди, закон результату. Мотивація та компенсація. Змістові теорії мотивації. Ієрархія потреб А. Маслоу. Теорія ЖВЗ Алдерфера. Теорія трьох потреб Девіда Мак Клеllandа. Двофакторна теорія Фредеріка Герцберга. Процесуальні теорії мотивації. Теорія сподівання В. Врума.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Теорія справедливості С. Адамса. Об'єднана модель мотивації Портера-Лоулера. Формування мотиваційного механізму управління поведінкою працівників</i>	2
	7	практичне заняття 2	Практична робота №3. Аналіз різних ситуацій та застосування теорій мотивації.	2
7.			Контроль як функція менеджменту	6
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Сутність і зміст контролю. Мета, завдання, об'єкт, предмет, суб'єкти та типи контролю. Види контролю: попередній, поточний, кінцевий. Процес контролю, його етапи. Розробка стандартів і критеріїв, співставлення з ними реальних результатів. Поведінкові аспекти контролю. Характеристики ефективного контролю: стратегічна спрямованість, орієнтація на результат, відповідність справі, своєчасність, гнучкість, простота, економічність</i>	4
	8	практичне заняття 3	Практична робота №4. Застосування різновидів контролю на підприємстві відповідно виробничих до ситуацій.	2
			Змістовий модуль 2	52
			КЕРІВНИЦТВО В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ	
8.			Методи менеджменту	6
	9	лекція 6	Сутність і класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Адміністративно-правові методи менеджменту. Економічні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів і функцій менеджменту.</i>	4

9.			Інформація та комунікації в системі менеджменту	8
		<i>самостійне вивчення</i>	Інформація, її види та роль у менеджменті. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являють до інформації. Поняття і роль комунікацій. Різновиди “внутрішніх” і “зовнішніх” комунікацій. Найважливіші теорії комунікації. Ефективна комунікація та її чотири стадії. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Шляхи вдосконалення організаційних комунікацій. Організація проведення зборів і нарад. Організація проведення ділових бесід. Організація телефонних розмов. Структура телефонних розмов. Організація проведення комерційних переговорів. Методи ведення переговорів.	8
10.			Управлінські рішення	8
	10	лекція 7	Сутність і види управлінських рішень, управлінське рішення як форма реалізації управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень, програмовані та непрограмовані рішення. Основні підходи до прийняття рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Процес та умови прийняття управлінських рішень. Право прийняття управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Моделі та методи прийняття управлінських рішень. Організація і контроль виконання рішень. Розробка та ухвалення управлінських рішень у ситуаціях визначеного ризику та невизначеності.</i>	4
	11	практичне заняття 4	Практична робота №6. Розробка, прийняття та реалізація управлінських рішень.	2
11.			Психологічні аспекти менеджменту	4
	12	лекція 8	Особистісні якості керівника як передумова ефективного менеджменту персоналу. Соціально-психологічні фактори трудової поведінки персоналу. Комунікації в управлінні персоналом.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Соціально-психологічний клімат та його вплив на ефективність діяльності організації.</i>	2
12.			Управління колективами працівників	6
	13	лекція 9	Групи та їх класифікація. Відмінності формальних і неформальних груп.	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Причини виникнення груп. Управління формальними групами. Особливості управління неформальними групами.</i>	4
13.			Управління конфліктами, переминами та стресами	8
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Природа конфлікту, його складові та види конфліктів. Конфліктна ситуація – періоджерело конфлікту. Чотири основні типи конфлікту. Причини конфліктів. Управління конфліктними ситуаціями. Структурні методи вирішення конфліктних ситуацій. Міжособистісні стилі вирішення конфлікту. Стратегія вирішення. Стреси, фактори, що їх викликають, та шляхи їх уникнення. Методи нейтралізації стресів.</i>	8
14.			Соціальна відповідальність і етика в менеджменті	6
		<i>самостійне вивчення</i>	<i>Соціальна відповідальність. Роль бізнесу в суспільстві. Прибуток та ефективність. Пряма соціальна дія.</i>	6

			<p><i>Юридична відповідальність у порівнянні з соціальною відповідальністю. Аргументи “за” і “проти” соціальної відповідальності .</i></p> <p><i>Етика і сучасне управління. Призначення етики як науки.</i></p> <p><i>Економічна етика – верховенство людини над матеріальними потоками в процесі виробництва.</i></p> <p><i>Службова, професійна та нормативна етика.</i></p> <p><i>Етичний кодекс як сукупність етичних норм.</i></p> <p><i>Основні характеристики ділового етикету. Основні поради правильного спілкування з партнерами. Підвищення показників етичності поведінки.</i></p>	6
15.			Керівництво в організації	6
	14	лекція 10	<p>Природа та визначення керівництва і лідерства. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Форми впливу та влади: сила примусу, сила винагороди, влада спеціаліста, еталонна влада, законна, сила взаємодії з підлеглими, інформаційна влада. Типи лідерства в менеджменті: автократичний, демократичний, ліберальний</p>	2
		<i>самостійне вивчення</i>	<p><i>Управлінська сітка Блейка-Мутона. Формування ефективного стилю лідерства. Діловитість лідера – важлива характеристика менеджера.</i></p>	2
	15	практичне заняття 5	<p>Практична робота №8. Аналіз форм влади та стилів керівництва управлінських працівників у різних виробничих ситуаціях</p>	2

6. Індивідуальні завдання

№	Тема дисципліни	Вид завдання (реферати, дослідницькі, розрахункові роботи тощо)	Календарні строки і форма контролю
1	Еволюція теорії і практики менеджменту.	реферат	лютий
2	Відмінності у моделях управління різних країн світу	реферат	лютий
3	Основні чинники та фактори, що визначають макросередовище організації.	реферат	березень
4	Функції бізнес-планування.	реферат	березень
5	Бізнес-план підприємства.	реферат	березень
6	Основні класи організаційних структур управління виробництвом.	реферат	квітень
7	Процесуальні теорії мотивації.	реферат	квітень
8	Розвиток технічної бази комунікацій та забезпечення ефективних комунікацій.	реферат	квітень
9	Природа та визначення керівництва та лідерства.	реферат	травень
10	Ситуаційні теорії лідерства. Стиль керівництва.	реферат	травень
11	Модель «плато кар'єри».	реферат	травень
12	Поняття « рішення у сучасному житті».	реферат	травень
13	Етапи розробки та прийняття рішень.	реферат	червень
14	«Дерево» конфлікту.	реферат	червень

7. Питання на залік

1. Сучасні теорії менеджменту.
2. Поняття «рішення у сучасному житті». Класифікація управлінських рішень.
3. Визначення терміну «підприємство». Суб'єкти підприємницької діяльності.
4. Класифікація та способи ухвалення управлінських рішень.
5. Класифікація, правовий статус та характеристика діяльності фірми.
6. Організація виконання рішень.
7. Життєвий цикл організації. Формальні та неформальні групи .
8. Поняття інформації, класифікація та джерела інформації.
9. Поняття планування . Завдання планування
10. Поняття, види, планування та управління кар'єрою.
11. Історичний розвиток передумов сучасного менеджменту.
12. Планування та формування персоналу підприємства.
13. Види планування та їх взаємозв'язок. Планування виробництвом.
14. Суб'єкти підприємницької діяльності
15. Модель «плато кар'єри».
16. Поняття стратегії. Етапи стратегічного планування.
17. Поведінкові та ситуаційні теорії лідерства.
18. Фактори, що впливають на якість управління. Вимоги до управлінських рішень.
19. Форма впливу та влада.
20. Поняття та основні розділи бізнес - плану.
21. Природа та визначення керівництва та лідерства.
22. Зміст організаційної функції в менеджменті.
23. Групи, їх виникнення, класифікація та розвиток груп. Поняття формальних та неформальних груп.
24. Поняття організаційної структури управління виробництвом та фактори, що їх визначають.

25. Організація проведення комерційних переговорів.
26. Основні класи організаційних структур управління виробництвом.
27. Організація проведення ділових бесід.
28. Моделі мотивації. Зміст теорії мотивації .
29. Організація проведення нарад.
30. Типи адаптивних структур, їх особливості, переваги та недоліки.
31. Канали, засоби, види і бар'єри комунікації
32. Моделі мотивації та їх характеристика.
33. Поняття комунікації та комунікаційного процесу.
34. Поняття мотивації, потреб, винагороди.
35. Інформаційне забезпечення процесу управління
36. Поняття та суть контролю. Зміст, визначення та необхідність контролю .
37. Поняття інформації, класифікація та джерела інформації.
38. Вибір і формування стратегії , місії та цілей організації.
39. Види, процес і етапи контролю.
40. Поняття комунікації та комунікаційного процесу. Канали засоби, види і бар'єри комунікації..
41. Аналіз різних теорій мотивації та їх застосування в управлінні людьми.
42. Суть категорій управління та менеджменту.
43. «Дерево» конфлікту. Причини конфлікту
44. Основні розділи та послідовність розробки бізнес-плану
45. Види та зміст організаційно-розпорядчих документів..

8. Методи навчання

У процесі проведення занять використовуються методи активного навчання: питання і відповіді, диспути і дискусії, тематичні тести, обговорення конкретних ситуацій. Проведення лекцій з використанням роздавального матеріалу. Регулярні консультації з лекційного курсу.

9. Методи контролю

Контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у вигляді, поточного, проміжного (модульного) і підсумкового контролю.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань здобувачів освіти здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- ✓ індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- ✓ модульні контрольні роботи у формі тестування;
- ✓ презентація дослідження торгових марок;
- ✓ студентські презентації та вступи на семінарських заняттях;
- ✓ директорська контрольна робота;
- ✓ залік.

Зміст курсу дисципліни «Менеджмент» поділений на 3 змістових модулів. Кожний модуль включає в себе лекції, практичні, семінарські заняття та самостійну роботу студентів і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

Після завершення відповідно змістового модуля проводяться *модульні контрольні роботи (МК)*. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які опрацювали весь обсяг

теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно, виконали практичні (лабораторні, графічні, розрахункові) роботи, відпрацювали семінарські заняття.

Рейтингову кількість балів студента формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування, та середній рейтинг виконання практичних (лабораторні, графічні, розрахункові) робіт і відпрацювання семінарських занять.

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій тестовій формі, тестові завдання обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання студентами. Студент, який не виконав вимоги щодо самостійної роботи чи будь якого іншого виду навчальної діяльності, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) студент отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем п'ятьох змістових модулів:

Оцінка навчальної успішності студентів здійснюється під час семестрового оцінювання у формі екзамену, який передбачає виконання тестових завдань та вирішення практичного завдання.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, директорської контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних (лабораторних занять), доповідей на семінарських заняттях, (виконання курсових робіт) – від 0 до 50 балів:

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **48-50 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **42-44 балів**;
- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;
- питання розкриті фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;
- відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Заліковий модуль 3 (залік)	Разом
%	40	40	20	100
Мінімум	0	0	0	0
Максимум	50	50	50	50

Шкала оцінювання

Відсоток опрацьованого матеріалу	Рейтинг за п'ятибальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента та відомості	Оцінка за дванадцятибальною шкалою
90-100	49, 50	5	відмінно	12
90-100	47, 48	5	відмінно	11
90-100	45, 46	5	відмінно	10
75-90	43,44	4	добре	9
75-90	40, 41, 42	4	добре	8
75-90	38, 39	4	добре	7
60-74	35, 36, 37	3	задовільно	6
60-74	33, 34	3	задовільно	5
60-74	30, 31, 32	3	задовільно	4
менше 60	0-29	2	незадовільно	2

10. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Конспект лекцій з дисципліни
3. Методичні вказівки до проведення практичних занять
4. Контрольні тестові завдання до модульних контрольних робіт
5. Роздавальний матеріал

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Виноградський М. Д. Менеджмент в організації : навч. посібник / В. М. Виноградський, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. -3-е вид., перероб. і доп. - Київ : Кондор, 2012. -654 с.
1. Войтко С.В., Мельниченко А.А. Лідерство та антикризовий менеджмент: Підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, вид-во «Політехніка», 2021. 194 с.
2. Комунікативний менеджмент: Навчальний посібник / М.І. Васильченко, В.В. Гришко. - Полтава: ПолтНТУ, 2018. 208 с.
3. Кравченко М. О., Бояринова К. О., Копішинська К. О. Управління ризиками: навчальний посібник. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с.
1. Михайлова Л.І. Іноваційний менеджмент: Навч.посібник. – К.:Центр учбової літератури ,2019-248 с.
4. Менеджмент: Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2021. 856 с.
5. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с
6. Основи менеджменту: Конспект лекцій: навч. посіб.; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с.
7. Самоменеджмент: навчальний посібник / С. К. Василик, О. В. Майстренко, К. Р. Немашкало та ін. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 150 с
8. Сіренко Н.М., Лункіна Т.І., Бурковська А.В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Миколаїв : МНАУ, 2021. 216 с.
9. Сушик І.В., Сушик О.Г., Мартинюк Я.М., В.В. Вісин. Етика бізнесу: навч. посібник. Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. 268 с.

Допоміжні

1. Осовська Г. В. Менеджмент організацій : навч. посібник для студ. ВНЗ / Г. В. Осовська. - Київ : Кондор, 2016. - 676 с.
2. Практикум з менеджменту : навч. посібник. Ч. 2 / О. В. Баєва, Н. І. Новальська, Л. О. Згалат-Лозинська. -Київ : МАУП, 2006. -178 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України <https://www.rada.gov.ua/>
2. Кабінет міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/ua>
3. Законодавство України <https://zakon.rada.gov.ua>
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України <http://www.me.gov.ua>
5. Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів <http://www.consumer.gov.ua>
6. Український бізнес-портал <https://ukrbiz.info/ua/>
7. Інтернет-портал Газети Бізнес <http://www.business.kiev.ua>
8. Економічна та фінансова література

- 8.1. [http:// readbook.com.ua](http://readbook.com.ua)
- 8.2. [http:// studentbook.com.ua](http://studentbook.com.ua)
- 8.3. <http://www.vuzlib.net>
- 8.4. <http://buklib.net>